

182

Forsvarsdepartementet.

St. prp. nr. 124.

(1915)

Om anvendelse av Marinens dokfond m. v.

Forsvarsdepartementets indstilling av 2den juli 1915, som er bifaldt ved kongelig resolution av samme dag.

(Foredraget av statsraad Holtfodt).

I st. prp. nr. 114/15 (side 2) har departementet bebudet at fremkomme med forslag til disposition av Marinens dokfond. Dette fond blev ved Stortingets beslutning av 4de mai 1906 avsat for tilveiebringelse av en eller flere dokker for Marinen. Fondets størrelse er pr. 30te juni 1915 kr. 606 744,97.

I st. prp. nr. 67 1915 (side 13) er der foreslaaet et arrangement med Kaldnæs Patentslip og Mekanisk Verksted derhen, at verkstedet paatar sig at bygge en tørdok (panserskibsdok) efter Marinens fordringer mot at staten yder verkstedet et 4 $\frac{1}{2}$ procents laan paa kr. 350 000,00 avdragsfrit i 10 aar og senere at avdrage med 40 halvaarlige likestore terminer. Beløpet er foreslaaet utlaant av offentlige fonds efter administrationens nærmere bestemmelse.

Under forutsætning av at Stortinget samtykker i det foran nævnte arrangement med Kaldnæs Patentslip og mek. Verksted, vil man paa Østlandet være nogenlunde godt stillet hvad dokker angaar, idet efternævnte etableringer vil faa dokker store nok til at kunne opta et hvilket som helst av Marinens fartøier: Akers mek.

Verksted i Kristiania, Marinens hovedstation, Kaldnæs Patentslip og mekaniske Verksted ved Tønsberg og Framnes mek. Verksted i Sandefjord. Nylands verksted i Kristiania vil desuten ogsaa kunne opta vore panserskibe, hvis deres dyppgaaende ikke avviker for meget fra det normale.

For Vestlandets vedkommende er derimot situationen den, at der for tiden ikke findes nogen flyte- eller tørdok av saadanne dimensioner, at den kan rumme vore nuværende panserskibe, hvis fartøiene paa grund av havari skulde faa et større dyppgaaende end vanlig. Laksevaags Dokkompani har vistnok en tørdok, hvor panserskibene med normalt dyppgaaende kan optages, men arbeidsrummet i dokken vil være meget utilfredsstillende.

Departementet har derfor søkt at sikre Marinen en tilstrækkelig stor dok i Bergen og med det formaal siden høsten 1913 staat i underhandling med mekaniske verksteder i Bergen angaaende betingelser for bygning av en tilstrækkelig stor dok.

Forhandlingerne med Laksevaags Dokkompani om en utvidelse av dette selskaps

Om anvendelse av Marinens dokfond m. v.

dok har ikke ført til noget resultat, da man ikke har kunnet erhverve det fornødne grundareal til en utvidelse av dokken til de dimensioner, Marinen maa kræve (jfr. skrivelse fra dokkompaniet av 30je december 1913, utrykt bilag).

I skrivelse av 11te november 1913 (utrykt bilag) tilbød Bergens mek. Verksted at bygge en flytedok i det væsentlige efter Marinens fordringer mot et statstilskud av 75 pct. av dokkens kostende, hvilket efter overslagssummen — ca. kr. 1 050 000,00 — vilde utgjøre ca. kr. 780 000,00. Efter senere konferanse fremkom verkstedet under 5te mars 1914 (utrykt bilag) med følgende nye tilbud: Kontant tilskud kr. 400 000,00 samt et laan paa kr. 400 000,00 rentefrit i de første 10 aar, senere 4½ pct. rentebærende, at betale tilbake i 33 likestore aarlige terminer. Departementet fandt imidlertid ikke at kunne akseptere dette tilbud (jfr. departementets skrivelse av 26de mars 1914 og skrivelse fra Bergens mek. Verksted av 31te mars 1914, utrykte bilag).

Saken blev av departementet gjenoptat i september 1914. Forhandlingerne med Bergens mek. Verksted om bygning av en flytedok blev fortsat og der skedde en henvendelse til A/S Mjelle & Karlsen mek. verksted og patentslipper, Bergen angaaende spørsmålet om anlæg av en tørdok av tilstrækkelig store dimensioner paa dette firmas og Bergens Oplagshavns arealer.

Som resultat av underhandlingen med Bergens mek. Verksted foreligger der nu et utkast til overenskomst av 12te juni d. a. (utrykt bilag) angaaende bygning av en stor flytedok.

Fra A/S Mjelle & Karlsen foreligger der et tilbud av 22de mars d. a. (utrykt bilag) om bygning av en tørdok av tilstrækkelig store dimensioner.

De med Bergens mek. verksted avtalte betingelser er i hovedtræk følgende:

Firmaet tilstaaes av staten et kontant tilskud en gang for alle, stort kr. 250 000,00 samt et laan stort kr. 300 000,00 rentefrit i 3 aar, hvorefter det forrentes som pantelaan av vedkommende offentlige fond, dog ikke over 5 pct. Laanet er avdragsfrit de første 10 aar og tilbakebetales derefter i 20 likestore terminer pr. 11te december.

Verkstedet tilsikres fortrinsret til utførelsen av arbeider for Marinen i den utstrækning dette er forenelig med Marinens tarv.

A/S Mjelle & Karlsen har opsat følgende betingelser:

Der dannes et eget A/S for anlæg av tørdokken med kapital kr. 400 000,00.

Herav tegner staten	kr. 100 000,00
Mjelle & Karlsen	» 200 000,00
Andre interesserte	» 100 000,00

kr. 400 000,00

Der optages et 1ste pr. laan 300 000,00

Staten yder et 2den pr. avdragsfrit og foreløbig rentefrit

laan 300 000,00

Tilsammen kr. 1 000 000,00

der svarer til anlæggenes anslagssum.

Det forutsættes:

at staten og verkstedet hver paa sin side yder fri grund med sjørettigheter,

at A/S Mjelle & Karlsen faar kjøpt den biologiske stations areal ca. 5 maal efter en pris av kr. 10,00 pr. m.² og

at statens laan skal være rentefrit, indtil aksjonærene faar 6 pct. dividende. Før yderligere dividende gives skal staten faa indtil 5 pct. rente av laanet, der forutsættes avdragsfrit.

Ved sammenligning mellem de to firmaers tilbud bør bemerkes:

- Den av Bergens mek. verksted tilbudte flytedok maa av flere grunde ansees adskillig fordelagtigere for Marinen end en tørdok.
- Tørdokken vil beslaglægge den grund, hvorpaa oplagshavnens slip og mek. verksted er forutsat bygget, og Marinen vil bli avhengig av Mjelle & Karlsen slipper uten nogen motsvarende interesse i dette verksted.
- Arrangementet med Mjelle & Karlsen vil ikke tillate Marinen at utnytte det faste personel, som maa stationeres i Bergen.

Departementet finder at det fra Bergens mek. verksted foreliggende tilbud om bygning av en flytedok er det fordelagtigste for Marinen og vil foreslaa, at der avsluttes overenskomst med dette verksted overensstemmende med vedlagte efter indgaaende forhandlinger tilveiebragte utkast.

Om anvendelse av Marinens dokfond m. v.

Det bør i denne forbindelse bemerkes, at en større flytedok i Bergen foruten for Marinen ogsaa vil være av den største betydning for den private skibsfart.

Til fullførelse av dokanlæg for Marinen kræves efter foranstaaende følgende beløp:

- 1) Et 4 $\frac{1}{2}$ pct. laan til Kaldnæs Patentslip og mek. Verksted kr. 350 000,00
 - 2) Kontantbidrag til Bergens mek. verksted » 250 000,00
 - 3) Laan til samme firma, indtil 5 pct. rentebærende » 300 000,00
- Hertil kommer renter i 3 aar for det under pkt. 3 nævnte laan.
- Departementet vil foreslaa, at Marinens dokfond disponeres til det i st. prp. nr. 67 1915 omhandlede laan til Kaldnæs Patentslip og mek. Verksted for bygning av en tørdok m. v. kr. 350 000,00 og til et kontantbidrag til Bergens mek. verksted for bygning av en flytedok » 250 000,00
-
- Tilsammen . . . kr. 600 000,00

Det foran omhandlede laan paa kr. 300 000,00 til Bergens mek. verksted foreslaaes ydet av offentlige fonds efter administrationens nærmere bestemmelse. Renter av dette laan i de første 3 aar foreslaaes dækket av Marinens dokfond ved de for laanet til Kaldnæs Patentslip og mek. Verksted indvundne renter.

Kommanderende Admiral, som har hat sig saken forelagt, er enig i departementets forslag.

I henhold til det foran anførte

indstilles:

At Deres Majestæt vil bifalde og underskrive vedlagte utkast til proposition til Stortinget om anvendelse av Marinens dokfond m. v.

Hans Majestæt Kongens proposition til Stortinget om anvendelse av Marinens dokfond m. v.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget indbydes til at fatte følgende

beslutninger:

I.

Stortinget samtykker i, at der paa de i Forsvarsdepartementets indstilling nævnte betingelser tilstaaes A/S Bergens mekaniske Verksted for bygning av en flytedok:

- a) Som kontantbidrag av Marinens dokfond kr. 250 000,00
- b) Som laan av offentlige fonds efter administrationens nærmere bestemmelse . . . 300 000,00

II.

Renten av det under b) nævnte laan i de første 3 aar utredes av Marinens dokfond.

Forsvarsdepartementets indstilling i saken vedlægges i avtryk.

Git paa Kristiania slot den 2den juli 1915.

Under Vor haand og rikets segl

Haakon.
(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.